

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**
Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a Történelmi atlasz térképeit és a Magyar helyesírási szótárt!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a Történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesírási szabályokra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókor kulturális életével kapcsolatos.

Párosítsa a képekhez a fogalmakat és az építmények nevét! (Elemenként 0,5 pont)

Írja a táblázatba a fogalmak betűjelét, illetve az építmények sorszámát!

a)

b)

c)

d)

FOGALMAK

- A) A legnagyobb ókori, római szórakoztató központ. Gladiátor- és állatviadatok, valamint sporttevékenységek színhelye.
- B) Rendszerint domboldalra épített félkör alakú, lépcsőzetesen emelkedő padsorokból álló épület.
- C) A szüzességet fogadott papi rend tagjai e helyen őrizték a szent lángot, a szerződéseket, a hagyatékot.
- D) A Római Birodalom határvonalán kiépített védelmi rendszer, amely a nehezen védhető vagy támadásnak leginkább kitett helyeken fal- és őrtoronyrendszert is jelentett.
- E) Az a pillérekben nyugvó, boltívekkel összekötött, föld feletti rendszer, amelynek enyhe lejtése biztosította a forrásokból összegyűjtött víz folyamatos áramlását.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Képek	Építmények	Fogalmak
a)		
b)		
c)		
d)		

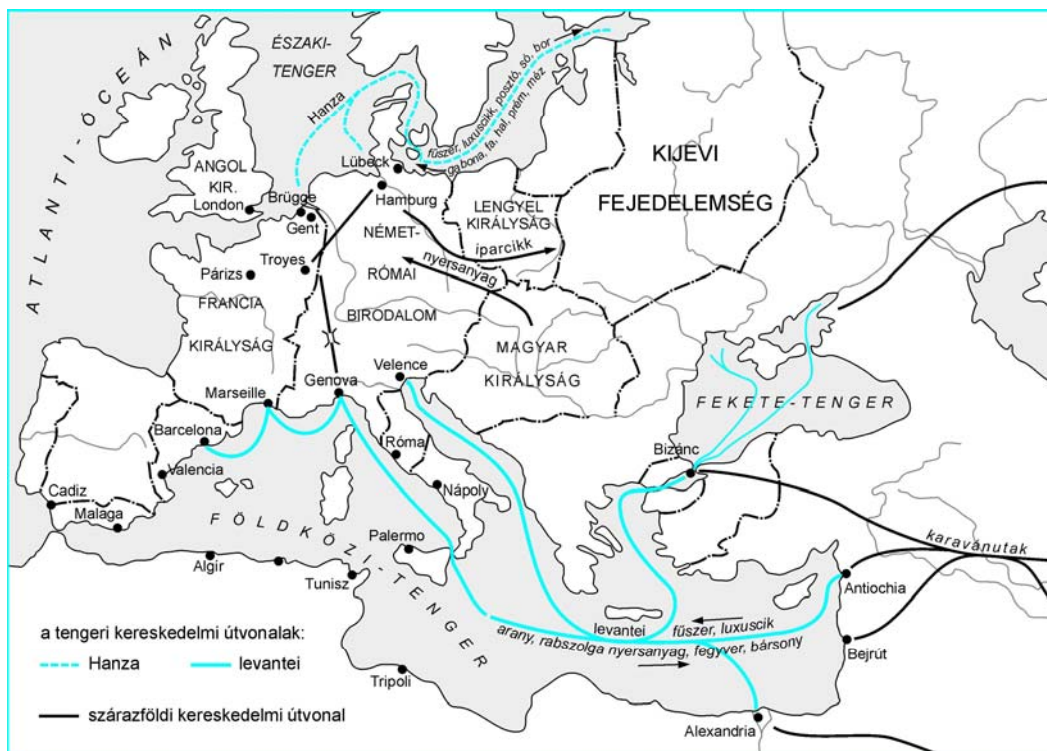
AZ ÉPÍTMÉNYEK NEVEI

1. Vesta-templom
2. színház
3. Colosseum
4. vízvezeték
5. limes

4 pont	
--------	--

2. A feladat a középkori kereskedelemmel kapcsolatos.

Döntse el a térképvázlathoz kapcsolódó állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Választását X jellel jelölje! (Elemenként 1 pont)

Kereskedelmi utak a XI–XII. században

Állítások	Igaz	Hamis
a) Nyugat-Európát a levantei kereskedelem kötötte össze a világkereskedelemmel.		
b) Magyarország és Közép-Európa a levantei kereskedelem fontos színtere volt.		
c) Az európai távolsági kereskedelem kizárólag szárazföldi utakat vett igénybe.		
d) A Hanza kereskedelem a fejlett gazdaságú Flandria iparcikkeinek és a fejletlenebb északi és keleti területek nyersanyagainak cseréjére épült.		

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Az alábbi feladat az Árpád-korra vonatkozik.

Töltse ki a táblázatot az Aranybulla pontjainak tanulmányozása után! (Elemenként 1 pont)

„17. Azoktól a birtokoktól, melyeket valaki igaz szolgálattal szerzett, őt soha ne fosszák meg.

19. A várjobbágyokat a szent királytól rendelt szabadságban kell megtartani. Hasonlóképpen a vendégeket is, bármilyen nemzetből valók, a kezdettől nekik engedett szabadságban kell megtartani.

24. Kamaraispánok, pénzverők, sótiszték és vámszedők az ország nemesei, izmaeliták és zsidók ne lehessenek.

31. Azt is elrendeljük, hogy ha mi vagy a mi utódaink közül valaki valamely időben ezen rendelkezések ellen akarna cselekedni, ennek az oklevélnek erejénél fogva mind a püspököknek, országunk nemeseinek [a bárókat érti], együttesen és külön-külön, a jelenben és a jövőben mindörökké szabadságukban álljon, hogy a hűtlenség minden vétke nélkül nekünk és a mi utódainknak ellenállhassanak és ellentmondhassanak.”
(II. András 1222-es aranypecsétetes okleveléből, az Aranybullából)

Állítások	Törvénycikk száma
a) Az előkelők szabadságát erősítő szabályozás.	
b) A szerviensek gazdasági érdekét jeleníti meg.	
c) Az idegenek befolyását ellensúlyozó előírás.	
d) A várjobbágyok érdekeit védő pont.	

4 pont	
--------	--

4. A XVI. század meghatározó történelmi eseménysorozata volt a reformáció és a katolikus megújulás (ellenreformáció).

Nevezze meg a forrásrészletek alapján a hozzájuk köthető felekezetet, illetve szerzetesrendet! (Elemenként 1 pont)

a) „Eleve elrendelésnek pedig Istennek azt az örök elhatározását nevezük, amellyel önmagában elvégezte azt, hogy akarata szerint mi történjék minden egyes emberrel.”
(Kálvin: A keresztyén vallás rendszere)

b) „21. Ennélfogva tévednek azok a búcsúhirdetők, akik azt tanítják, hogy a pápa búcsúja az embert általában minden büntetés alól feloldja és üdvözíti...” (Luther 95 pontja)

c) „Bárki, aki társaságunkban, melyet Jézusról kívánunk elnevezni, a kereszt lobogója alatt Isten harcosa kíván lenni, és csak az Urat és annak földi helytartóját, a pápát akarja szolgálni, az ünnepélyes szüzességi fogadalom után lélekben legyen felkészülve...” (Loyola Ignác)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

d) „Ha az Antikrisztusnak három Isteninek hamis vélekedésétől meg nem szabadultunk az Krisztus igéjének igaz értelmére nem mehetünk [Egy az Isten]” (Dávid Ferenc: Rövid útmutatás 1567)

Az idézet betűjele	A felekezet/szerzetesrend megnevezése
a)	
b)	
c)	
d)	

4 pont

5. A feladat Erdély XVIII-XIX. századi történetére vonatkozik.

Oldja meg a feladatokat táblázat és a Történelmi atlasz alapján! (Elemenként 1 pont)

Az Erdélyi Nagyfejedelemség népességének etnikai-nemzetiségi megoszlása az egykorú felekezeti összeírások, becslések és az 1850/51. évi népszámlálás alapján						
Év	Román	Magyar	Német	Egyéb	Összesen	Teljes népesség (fő)
	%					
1773	63,3	24,2	12,5	–	100,0	1 066 017
1794	50,0	33,0	12,5	4,5	100,0	1 458 559
1844	60,1	28,6	10,0	1,3	100,0	2 143 310
1850/51	59,5	25,9	9,4	5,2	100,0	2 062 379

Húzza alá a helyes választ!

a) Erdély népessége közel egy évszázad alatt

1. változatlan maradt   2. kismértékben nőtt   3. jelentősen nőtt

b) Az adatsorok alapján a legnagyobb létszámú nemzetiség a

1. szász   2. román   3. magyar

c) A románok lakóhelye elsősorban a

1. Székelyföldön volt   2. Szászföldön volt   3. többi területen volt

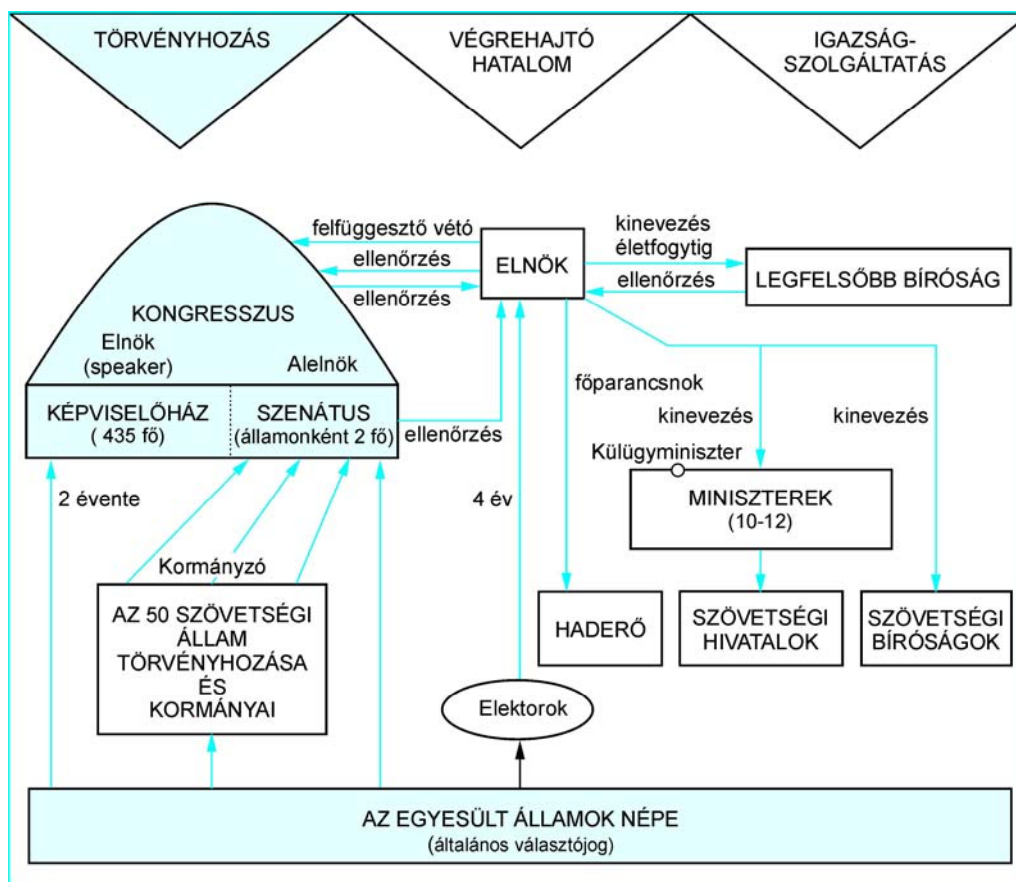
d) Életmódjára a városi ipari tevékenység jellemző:

1. szász   2. román   3. magyar

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. Az alábbi feladat az USA XVIII. századi államszervezetének működésére vonatkozik. Válaszolja meg a kérdéseket az ábra segítségével! (Elemenként 1 pont)

a) Nevezze meg az államformát! Húzza alá a helyes választ!

1. alkotmányos monarchia   2. köztársaság   3. királyság   4. rendi monarchia

b) Fejezze be a mondatot az indoklással!

Érvényesül a hatalmi ágak szétválasztása, mert ...

.....

c) Nevezze meg a törvényhozó hatalmat és alkotóelemeit!

.....

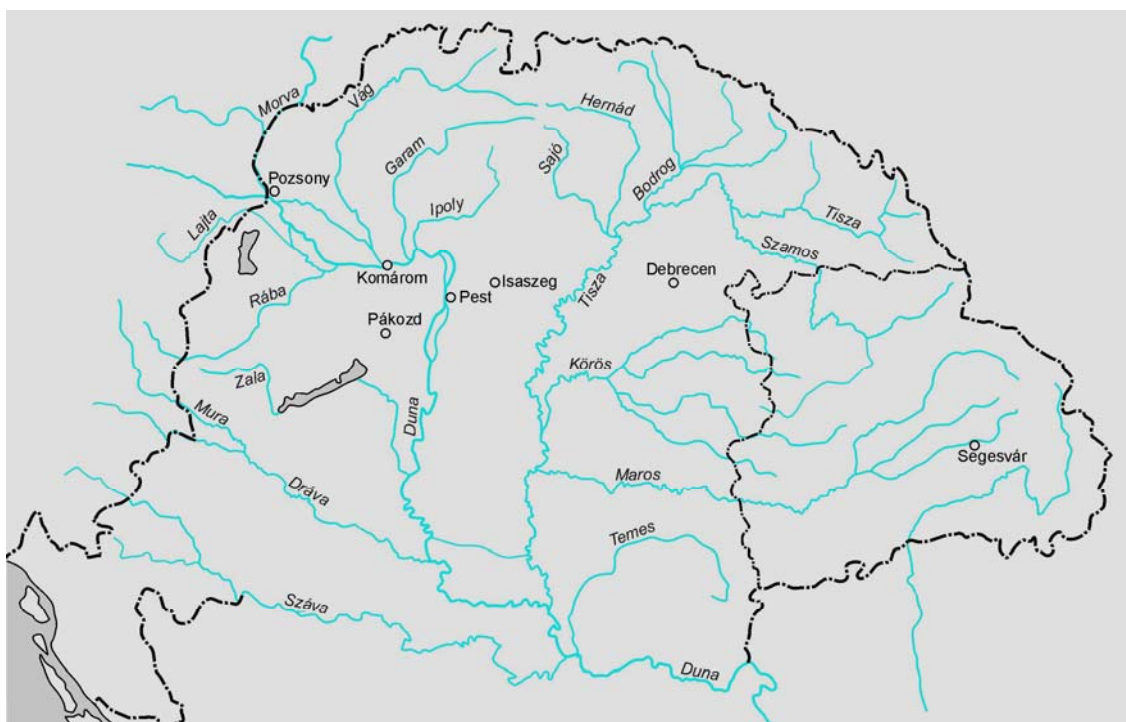
3 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Az alábbi feladat az 1848-49-es forradalom és szabadságharcra vonatkozik.

Tegye időrendi sorrendbe sorszámozással a felsorolt eseményeket, (1 pont) majd írja az esemény betűjelét a térkép megjelölt helyszínéhez! (Elemenként 1 pont)

Az események	Sorszám
a) A Függetlenségi Nyilatkozat kiadása	
b) Az utolsó ellenálló erőd (vár)	
c) Az első győztes csata	
d) Az utolsó rendi országgyűlés	

5 pont	
--------	--

8. A feladat a XX. század elejének életmódjára vonatkozik.

A leírás a modern életforma néhány jellegzetességéről szól. A szöveg alkotója tartalmi hibákat vétett. Keresse meg a hibás szövegelemeket! Írja a táblázatba a tartalmilag téves szavakat (állításokat) a javítással együtt! (Elemenként 0,5 pont)

„A húszas években Párizsban a gazdasági pangás következtében a modern életforma számos jellegzetessége megjelent. Az utcákon egyre nagyobb gépjármű forgalom bontakozott ki, így tömegessé vált a lovas kocsi használata. A bárók, szalonok, áruházak és utcák roskadásig tele voltak emberekkel. A városi polgárok ezrei hódoltak szabadidejükben a sportolásnak, kirándulásnak, és sétáltak a párizsi parkokban. A párizsi szórakozóhelyeken új zenei irányzatok terjedtek el, a dzsessz és táncos revük varázsolták el a közönséget. Az új életforma lehetetlenné tette az anarchista mozgalom működését.” (fiktív szöveg)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sorszám	Hiba	Javítás
a)		
b)		
c)		

3 pont

9. A feladat az 1. világháború utáni Magyarországgal kapcsolatos.

Egészítse ki a bethleni konszolidációra vonatkozó írást az alábbi törvénycikk, valamint ismeretei felhasználásával! (Elemenként 1 pont)

„1. A magyar kormány a jelen jegyzőkönyvben megállapított kötelezettségek érvénybelépésétől számított egy hónapon belül – együtt működve a Nemzetek Szövetségének Tanácsa által erre a célra kiküldhető bizottsággal... megállapítja a fokozatosan megvalósítandó reformoknak és a helyreállításnak a programját [...]” (1924. évi IV. törvénycikk az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról)

„1. § [...] az állam bankjegyek kibocsátásának kizárólagos jogát a Bank e működésének megkezdésétől 1943. évi december hó 31. napjáig bezárólag terjedő időre a Bankra ruházza.” (1924. évi V. törvénycikk a Magyar Nemzeti Bank létesítéséről és szabadalmáról)

„1. § Az alább megjelölt jogszabályokban koronaértékben, forgalomban már nem lévő más pénznemben vagy aranykoronában meghatározott pénzösszegek helyébe a pengőértékben meghatározott következő összegeket kell tenni [...]” (1928. évi II. törvénycikk a pengőértékben való kötelező számítással kapcsolatos egyes rendelkezésekről)

„A kormány és az MSZDP közötti megállapodás, amely a köztudatba ..... paktum néven került be, 1921. december 22-én született meg [...] A megegyezés a kölcsönös ígéretek és engedmények valóságos rendszerére épült. [...] A gazdaság újjászervezésének első lépéseként 1920 tavaszán felülbélyegezték a régi, monarchiai bankjegyeket. Felállították a(z) ....., amely a továbbiakban a bankjegykibocsátás kizárólagos jogával rendelkezett. 1924. június 26-án megkezdődött a .....kölcson kibocsátása, s ezzel a pénzügyi stabilizáció kezdete. A korona egyelőre még forgalomban maradt, az új pénznemet, a(z) ..... csak 1927-ben vezették be.” (Romsics Ignác: *A bethleni konszolidáció c. művéből*)

4 pont

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

10. Az alábbi feladat a XX. századi magyarság sorsára vonatkozik.

Töltse ki az életrajzi leírás felhasználásával a szöveg alatt található táblázatot, illetve válaszoljon a kérdésre! Használja a Történelmi atlaszt! (Elemenként 0,5 pont)

„1913-ban születtem Ungváron. Azóta itt élek. Mégis öt különböző állam polgára voltam. Első emlékem I. Ferenc József halálakor elrendelt gyászhoz kötődik. Az első világháború után szülőföldem a kisantant egyik országához került. Az újabb világégés idején ugyanahhoz az országhoz csatoltak, amely a Sárospatakon élő unokatestvérem hazája. Később a Vörös Hadsereg betörése nyomán ismét egy másik állam polgára lettem. Az utcán járva, még a feliratokat sem tudtam elolvasni. Istennek hála a nagy birodalom összeomlott, én meg újabb állampolgárságot kaptam.” (Petrók Józsefné visszaemlékezése 1995-ből)

a)

	Állam, államalakulat (ország) neve
1. Ferenc József halálakor	
2. A kisantant létrejöttkor	
3. Az újabb világégés idején	
4. A kommunista diktatúra alatt	
5. Jelenleg	

b) Nevezze meg azt a földrajzi (történeti) tájegységet, ahol a visszaemlékező lakott!

3 pont

11. A kommunista rendszer bukása a XX. századi Európa történetének jelentős eseménye.

Válaszoljon a kérdésekre a karikatúra segítségével!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

a) Gyűjtsön négy eseményt a kép alapján, melyeknek szerepük volt a kommunista rendszer bukásában! (2 pont)

.....

b) Fogalmazza meg röviden a karikatúra mondanivalóját! (0,5 pont)

.....

c) Adjon találó címet a karikatúrának, amely leginkább kifejezi a kép mondanivalóját! (0,5 pont)

.....

3 pont	
--------	--

12. A következő feladat a magyarországi rendszerváltozással kapcsolatos.

Jelölje X jellel a táblázatban, melyik szöveg igazolja a megadott állításokat!
(Elemenként 1 pont)

1. SZÖVEG

A rendszerváltozás előtti alkotmány

I. Fejezet

A Magyar Népköztársaság társadalmi rendje

1. § Magyarország: népköztársaság.
2. § (1) A Magyar Népköztársaság szocialista állam.
(2) A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé.
(3) A Magyar Népköztársaságban a társadalom vezető osztálya a munkásosztály, amely a hatalmat a szövetkezetekbe tömörült parasztsággal szövetségben, az értelmiséggel és a társadalom többi dolgozó rétegével együtt gyakorolja.
(4) A város és a falu dolgozói választott és a népnek felelős küldöttek által gyakorolják hatalmukat.
(5) Az állampolgárok munkahelyükön és lakóhelyükön közvetlenül is részt vesznek a közügyek intézésében.
3. § A munkásosztály marxista-leninista pártja a társadalom vezető ereje.”

2. SZÖVEG

A jelenlegi alkotmány

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. § Magyarország: köztársaság.
2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.
(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(3) Senkinek a tevékenysége sem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetőleg kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és egyben köteles fellépni.

3. § (1) A Magyar Köztársaságban a pártok az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok tiszteletben tartása mellett szabadon alakulhatnak és szabadon tevékenykedhetnek.

(2) A pártok közreműködnek a népakarat kialakításában és kinyilvánításában.

Állítás	1. szöveg	2. szöveg	Mindkettő	Egyik sem
a) A diktatúra megteremtését az Alkotmány tiltja.				
b) A munkahelyeken a dolgozók részt vesznek a közügyek intézésében.				
c) A hatalom gyakorlásába az állampolgárok képviseleti úton szólhatnak bele.				
d) Magyarország államfőjét a nép közvetlenül választja.				

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármát** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Az athéni demokrácia működése	rövid
	14.	A német egység	rövid
Magyar történelem	15.	Magyar városfejlődés	rövid
	16.	Hunyadi Mátyás portréja	hosszú
	17.	A reformkor kulturális élete	rövid
	18.	A dualizmus gazdasági élete	hosszú
	19.	Trianon következményei	rövid
	20.	A Rákosi–korszak jellemzői	hosszú

**Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit. Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!
Karikázza be a választott oszlop betűjelét!**

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

A feladatok közül **csak a választott hármát dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

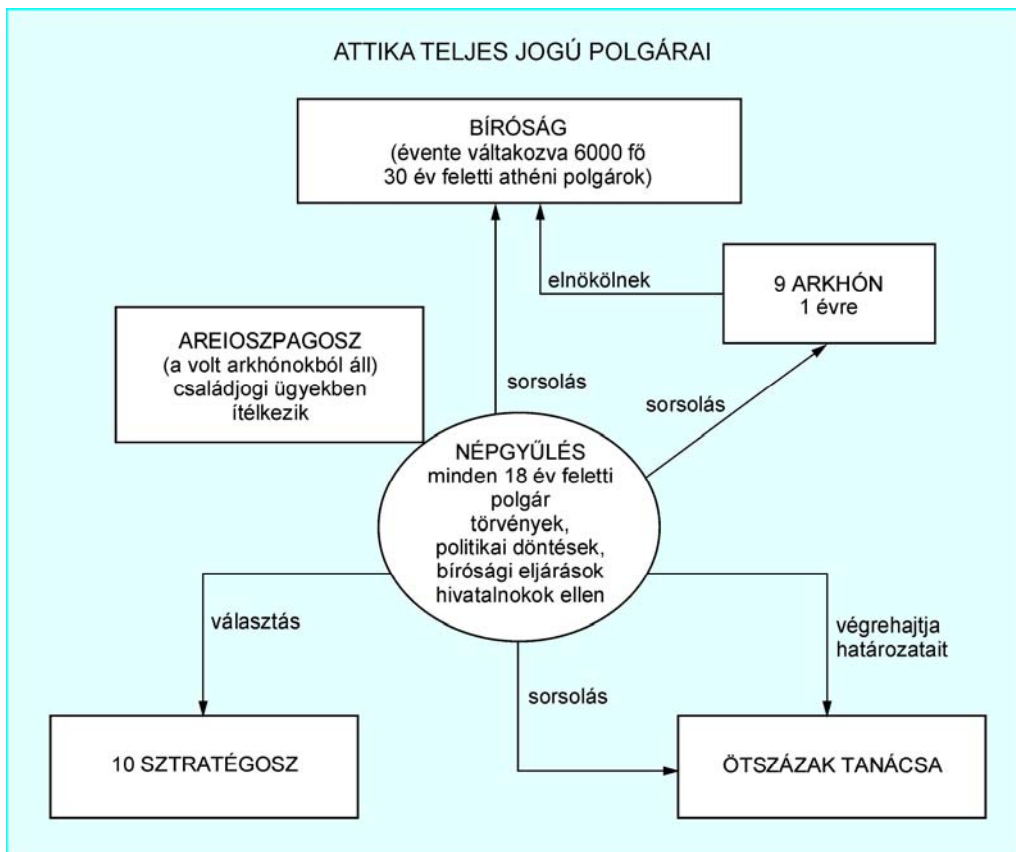
A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 13. Az alábbi feladat az athéni demokráciával kapcsolatos.** (rövid)
 Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Kr. e. V. századi athéni demokrácia működését! Térjen ki arra, hogy az intézményrendszer kiknek és miként biztosította a demokratikus jogok gyakorlását!

„Olyan alkotmánnyal élünk, amely nem igazodik szomszédaink törvényei után, s inkább mi magunk szolgálunk például, mintsem hogy utánoznánk másokat, a neve pedig, mivel nem kevesekre, hanem a többségre támaszkodik: demokrácia. Törvényeink szerint a személyes ügyeket tekintve, mindenki egyenjogú, de ami a megbecsülést illeti, hogy a közösség előtt kinek miben van jó híre, itt nem a társadalmi helyzet, hanem a kiválóság ér többet, és ha valaki olyasmire képes, ami a város javára van, szegény sorsa és így jelentéktelen társadalmi rangja nem áll útjában. A szabadság szellemében intézzük el közügyeinket.” (Thuküdidész: Periklész beszéde Athén politikai berendezkedéséről)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

14. Az alábbi feladat a német egység létrejöttével kapcsolatos. (rövid)
Ismertesse a források és saját ismeretei alapján a Német Császárság létrejöttében Poroszország szerepét, és utaljon a kor meghatározó eszmerendszerére!

„Talpra! Németek! Talpra! Német nép! Te, egykor oly tiszteletre méltó, bátor és nagyra becsült nép! Talpra! Hason át benneteket a nagy s olyan régen elfeledett testvérség! ... Ne legyen többé katolikus és protestáns, ne legyen többé porosz és osztrák, szász és bajor, sziléziai és hannoveri, ne legyen többé hitbéli különbség, gondolatbeli és akaratbeli ellentét köztetek – legyetek végre egységesek, akarjatok végre egyet szeretetben és hűségben egymás iránt, s nincs az az ördög, aki legyőzhetne benneteket! (Arndt, 1813)

„Nagyon forró vérünk van, hajlamosak vagyunk arra, hogy túl sok terjedelmes fegyvert rakjunk testünkre, és mégis meg kell ezt tennünk. ... Bajorország, Württemberg, Baden eltúrhetik a liberalizmust, senki sem tulajdonítja nekik Poroszország szerepét. Poroszországnak össze kell szednie és megőriznie erejét a megfelelő pillanatig, amelyet már nemegyszer elmulasztottunk. Poroszország határa a bécsi béke után nem kedvez az egészséges állami életnek. A nagy kérdéseket nem beszéddel döntenek el vagy a többség határozataival (éppen ez volt a nagy tévedés 1848-ban és 1849-ben), hanem vassal és vérrel. (Bismarck beszéde, 1862)

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

15. A feladat Zsigmond városfejlesztő tevékenységére vonatkozik. (rövid)
Foglalja össze ismeretei és a források alapján Zsigmond városfejlesztő politikáját és a korszak városfejlődésének főbb jellemzőit!

„1. Hogy a fonttal, mérleggel, öllel való mérés, a bornak, gabonának kimérése, s általában minden megmérhető és mázsálható dolognak kimérése és mázsálása minden városban, a mezővárosokban, várakban, s egyáltalán országunk határain belül mindenütt Buda városunk mértéke szerint történjék [...]

12. Ezenfelül, ha azoknak a városoknak a polgárai, melyeket újonnan létesítettünk és amelyeket más városok szabadságaival láttunk el, bíráik és esküdteik ítéletében és határozatában megnyugodni nem akarnának, megannyian ahhoz a városhoz, amelynek szabadságaival élnek vagy tárnokmesterünkhöz fellebbezhetnek.” (Az 1405. évi városi dekrétumokból)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Magyarország Zsigmond uralkodása idején

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

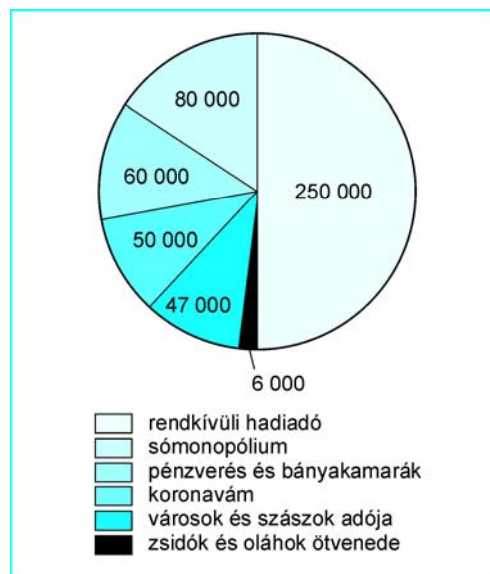
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

16. Az alábbi feladat Mátyás király uralkodására vonatkozik. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei alapján Hunyadi Mátyás uralkodói tevékenységének főbb jellemzőit, belpolitikájának meghatározó elemeit! Térjen ki hatalmának társadalmi hátterére is!

„Hunyadi Mátyás 1443. február 24-én született Kolozsvárott. A már kisfiúként eszes és tehetséges gyermek hatéves korában [...] szigorú tanítók felügyelete alá került. [...] előbb Szánoki Gergely lengyel humanista, majd Vitéz János vezette őt a tudás birodalmába.” [...]

„Mátyás birtokadományozó politikája valósággal szétrobbantotta az arisztokrácia szinte teljesen zárt rétegét: 1465-ben még 7, húsz évvel később már csak 3 született báró volt a méltóságviselők között. A kiválasztott köznemesek előtt talán soha nem látott távlatok nyíltak [...]” (Kisfaludy Katalin történész munkájából)

Mátyás bevételei

„Mátyás egyre kevésbé bízott meg az általa felemelt tisztségviselőkben. Külföldi hivatalnokok jelentek meg az udvarban és a zsoldos hadsereg szerepe fokozatosan növekedett. Uralmában egyre inkább érvényesült a „törvények felett álló király eszménye”. Bár az országgyűlést összehívogatta, inkább csak a feszültség-levezetés egyik eszközének, „kibővített tanácsnak” tekintette. [...] Hunyadi Mátyás 1490. áprilisában Bécsben halt meg agyvérzés következtében.” (Középiskolai tankönyv)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17. A feladat a reformkor kulturális életére vonatkozik. (rövid)
Bizonyítsa a szöveg és ismeretei segítségével a reformkori politikai törekvések és az irodalmi élet összefüggését!

Kronológia	
1823 Kölcsey Ferenc: Himnusz	„Jogot a népnek, az emberiség Nagy szent nevében, adjatok jogot, S a hon nevében egyszersmind, amely Eldől, ha nem nyer új védoszlopot. Az alkotmány rózsája a tiétek, Töviseit a nép közé vetétek; Ide a rózsa néhány levelét S vegyétek vissza a tövis felét!” <i>Petőfi: A nép nevében (1847)</i>
1833 Katona József Bánk bán című tragédiájának bemutatója	
1836 Vörösmarty Mihály: Szózat	
1837 Megnyílt az első állandó színház Pesten, a Pesti Magyar Színház.	
1843 Egressy Béni megzenésítette a Szózatot.	
1844 Erkel Ferenc megzenésítette a Himnuszt.	

„Elérkezett a búcsú pillanata, s e pillanatban kötelességünknek hittük a Tekintetes Karok és Rendek előtt még egyszer megszólamlani; s elmondani fájalmunkat, hogy a haza választott fiainak köréből távoznunk kell... Jelszavaink valának: haza és haladás. Azok, kik a haladás helyett maradást akarnak, gondolják meg: miképpen a maradás szónak több jelentése van. Korszerinti haladás épen maradást hoz magával; vesztég maradás következője pedig senyvedés. Isten őrizzé meg e nemzetet minden gonosztól; isten virrassza fel e nemzetre a teljes felvirágzat szép napját!” *(Kölcsey: Búcsú az országos rendektől 1836.)*

„Az Athenaeum, Bajza, Vörösmarty és Toldy folyóirata, több volt, mint puszta szépirodalmi lap, bár e tekintetben is a legkiválóbbak egyike [...] Bajzáék eredetileg politikai újságot akartak indítani, erre azonban nem kaptak engedélyt, és az Athenaeumra is csak úgy, hogy a hatóság szigorúan eltiltotta őket politikai tárgyak érintésétől; a szerkesztők mégis megtalálták a módját annak, hogy folyóiratukat a haladó társadalmi eszmék szolgálatába állítsák. [...]” *(A magyar irodalom története)*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

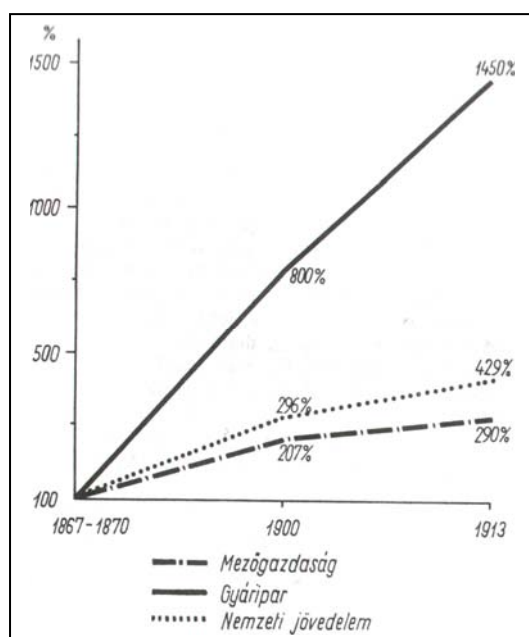
.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

- 18.** A feladat a dualizmus korszakára vonatkozik. (hosszú)
 Elemezze a források és ismeretei segítségével a dualizmus kori gazdasági fejlődés sajátosságait! Térjen ki a hazai ipari forradalom kibontakozására, a külföldi tőke szerepére, a közlekedés fejlődésére, az ipari változások jelenségeire és a városiasodásra! Használja a Történelmi atlaszt!

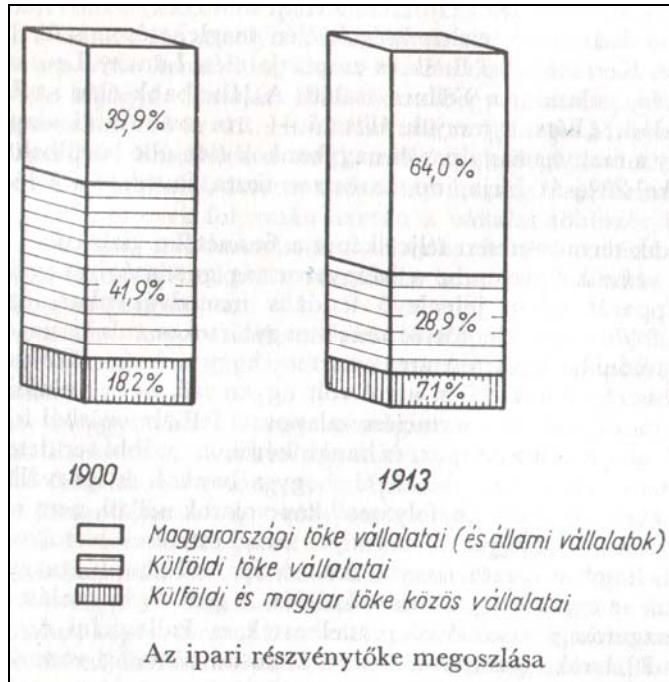
A gazdaság teljesítménye %-ban			
	1867–1870	1900	1913
Mezőgazdaság	79,0	63,6	61,9
Bányászat és kohászat	2,0	2,7	2,2
Gyárilpar	7,0	16,2	19,1
Kisipar	6,0	5,7	6,6
Kereskedelem és szállítás	6,0	11,8	10,2
Összesen	100,0	100,0	100,0

A nemzeti jövedelem, a gyáripari és a mezőgazdasági termelés alakulása

Termelési érték (%)		
Iparág	1898	1913
Bányászat és kohászat	6,7	5,4
Nehézipar összesen	33,2	35,8
Könnyűipar összesen	16,0	19,9
Élelmiszeripar	44,1	38,9
Összesen	100,0	100,0

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A hitelintézetek száma és együttes tőkéje		
	1867	1890
Szám	85	1225
Tőke (millió Ft)	85	1200

A vasútépítés üteme		
	1867	1890
Km	2 160	11 246
Befektetett tőke (millió Ft)	193	915

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	21	

19. A következő feladat a trianoni békével kapcsolatos. (rövid)

Értelmezze a források és ismeretei segítségével Magyarország és a győztesek álláspontját a békefeltételekről, és ismeresse a határváltozásokat, az utódállamok területgyarapodásait! (Használja a Történelmi atlaszt!)

„[...] Nem tétovázom azonban, és nyíltan kimondom, hogy a békefeltételek úgy, amint Önök szívesek voltak azokat nekünk átnyújtani, lényeges módosítások nélkül elfogadhatatlanok. [...] Nem titkolhatjuk el mindenekelőtt megütközésünket a békefeltételek mérhetetlen szigorúsága felett... A legjobb akarattal iparkodtunk keresni olyan álláspontot, amely a kölcsönös megértést lehetővé teszi. [...]” (Apponyi Albert beszéde a békekonferencia Legfelső Tanácsához 1920. január 16.)

„A Szövetséges és Társult Hatalmak [...] a maguk részéről nem felejtetik el, mekkora felelősség hármlik Magyarországra a világháború kitöréséért, és általában a kettős monarchia imperialista politikájáért [...] A Szövetséges és Társult Hatalmak érett megfontolás után helyezkedtek arra az alapra, hogy semmi tekintetben nem módosítják a Békefeltételek területi határozmányait.” (A Szövetséges és Társult Hatalmak kísérőlevele a magyar Békedelegáció Elnökéhez 1920. május 6.)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

20. A feladat a Rákosi korszakra vonatkozik.

(Hosszú)

Elemesse a dokumentumok és ismeretei segítségével a Rákosi-korszak főbb jellegzetességeit! Elemzésében térjen ki az ipar, a mezőgazdaság, az életszínvonal kérdéseire, és mutassa be a politikai- és a mindennapi élet jellemzőit!

A gyáripari egységek tulajdon szerinti megoszlása (db)			
	1946	1949	1950
Állami (községi, városi)	346	1661	1595
Szövetkezeti	300	94	–
Magán	4049	2182	37

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A népgazdaság átlagos évi teljesítménye (%)		
	Népgazdasági ág	1949–1954
1.	Alapanyaggyártás	31,2
2.	Gépipar	9,5
3.	Könnyűipar	1,8
4.	Élelmiszeripar	1,6
5.	Építőipar	2,7
6.	Mezőgazdaság	13,8
7.	Közlekedés	12,8
8.	Kereskedelem	2,5
9.	Kommunális és igazgatási feladatok	14,8
10.	Egyéb	9,3
Összesen		100,0

Épül Sztálinváros – a mai Dunaújváros

Termelősövetkezetbe belépő paraszt

Az ún. padlássöprés

Fontosabb termésátlagok (q/hold)		
Termények	1949	1952
Búza	7,5	7,1
Kukorica	8,5	6,4
Napraforgó	5,0	4,4
Burgonya	38,1	30,0

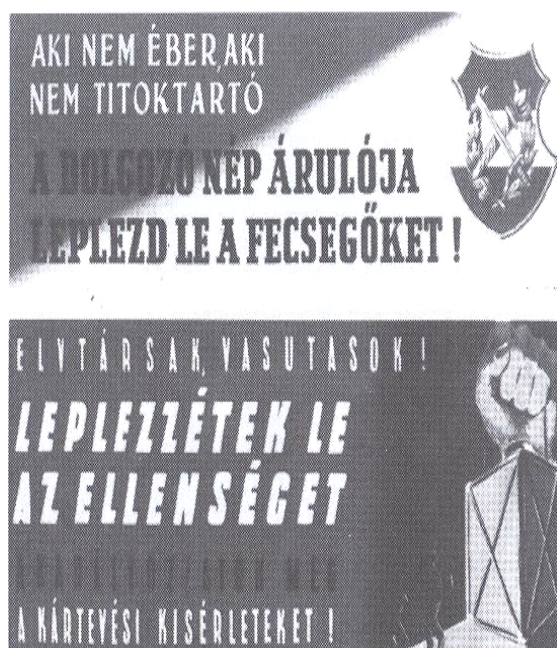
Egyes élelmiszerek egy főre jutó fogyasztása (kg/év)		
Megnevezés	1934–38-as évek átlaga	1950–54-es évek átlaga
Liszt	144,7	144,7
Sertéshús	15,0	16,4
Tojás	5,2	4,4
Tej és tejtermék	101,9	93,5

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

„Az ötvenes évek derekán – a jelentések szerint a munkás és alkalmazotti családok mintegy negyede, noha jövedelmének 65%-át élelmiszerre költötte – nem táplálkozott megfelelően. A családok megközelítőleg fele a ruházkodás elemi kiadásait is képtelen volt fedezni, ruhatáruk elhasználódott, kopottá, szegényessé vált. Ha a statisztikai átlag megvalósulhatott volna, akkor ez idő tájt egy átlagos család feje két és fél évente vásárolhatott volna magának egy 870 forintos öltönyt, tíz és félévente egy 1000 forintos télikabátot, évente egy 200 forintos cipőt, feleségét háromévente lephette volna meg egy 400 forintos szövetrohával, évente egy 150 forintos kartonruhával... A gyereküknek évente juthatott volna két 150 forintos ruha...” (*Magyar hétköznapok, 217-218. p.*)

„Aki más programot vall, mint a szocializmus építését, az már a magyar nép ellensége és nem a kormányzat valamiféle demokratikus ellenzéke.” (*Rajk László, 1949*)

„A nemkívánatos elemek kitelepítésével az ellenség ereje, befolyása meggyengült, az államhatalom tekintélye a dolgozók között mégjobban megerősödött. Az ellenséges bázis egy jelentős részét szétszórta... azokban a községekben, ahova ezeket az elemeket kitelepítettük, az osztályellentét elmélyült, a dolgozó parasztság gyűlölete a kizsákmányoló rétegekkel szemben fokozódott.” (*Korabeli hangulatjelentésből*)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		Maximális pontszám	Elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. A ókor kulturális élete	4	
	2. A középkori kereskedelem	4	
	3. Az Aranybulla	4	
	4. A reformáció	4	
	5. Az Erdélyi Fejedelemség	4	
	6. Az USA államszervezete	3	
	7. Az 1848-as szabadságharc	5	
	8. A modern életforma	3	
	9. A bethleni konszolidáció	4	
	10. A határon túli magyarok	3	
	11. A kommunista rendszer bukása	3	
	12. Alkotmányok összehasonlítása	4	
	I. Összesen	45	
II. Szöveges, kifejtendő feladatok	13. Az athéni demokrácia működése	12	
	14. A német egység	12	
	15. Középkori magyar városfejlődés	12	
	16. Hunyadi Mátyás portréja	21	
	17. A reformkor kulturális élete	12	
	18. A dualizmus gazdasági élete	21	
	19. A trianoni béke	12	
	20. A Rákosi-korszak jellemzői	21	
	II. Összesen	45	
I. + II. ÖSSZESEN		90	

javító tanár

	elért pontszám	programba beírt pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges, kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző